

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200034
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3820200034.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte, zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej, vo veci manželky L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. P. XXX, proti manželovi U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. P. XXX, o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k mal. L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 8P/1/2020- 66 zo dňa 20. februára 2020, takto

r o z h o d o l :

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov konania, uzavreté dňa 06.04.1991 v Novákoch, zapísané v Knihe manželstiev Matričného úradu Nováky, vo zväzku 10, ročník 1991, na strane 82, pod poradovým číslom 7. Mal. L. zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. L. sumou 150,- eur mesačne, vždy do 20. dňa kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Styk otca s dieťaťom súd neupravil.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka návrh na rozvod manželstva odôvodnila tým, že od začiatku manželstva reagoval manžel nervózne, napríklad bol nervózny z toho, že nebol umytý riad. Vadilo mu, že chodí do roboty, žiadal ju, aby dala výpoveď. Keď sa na niečom dohodli, neurobil to tak. Príčinu rozvratu manželstva videla v nekomunikácii a v správaní manžela, keď nevedela ako bude reagovať na veci. Dva roky dozadu vyvrcholili nezhody, keď išla s ním v aute, on šiel rýchlo, prosila ho, aby znížil rýchlosť a on ešte pridal. Nebolo to vtedy prvýkrát. Povedala mu, že ak sa ešte niečo takéto zopakuje, odíde, na čo jej odpovedal, že môže. Navrhovateľka sama sa snaží privyrábať, pomáha komu čo treba alebo má príjem z vecí z predaja. Pred štrnástimi rokmi si založila svoj vlastný účet, nehospodári s manželom spolu. Vyše roka sa intímne nestýkajú, inú známosť nemá. Z jej strany nie je možné obnoviť spolunažívanie. Chcela by mať dcéru pri sebe, primerané výživné by bolo 150 eur. Dcéra mesačne minie na cestovnom na trase Sučany-Prievidza okolo 40 eur, na stravu okolo 50 eur, výdavky ako ošatenie, drogéria predstavujú okolo 20 eur mesačne; platí jej poisťku 30 eur mesačne, ZUŠ 6 eur mesačne. Dcéra má problémy s ekzémom, mesačne na to minie okolo 5 eur. Styk dcéry s otcom nežiadala upraviť, vedia sa dohodnúť. Manžel veci uviedol, že uznáva, že introvert a manželka ho vyzývala k väčšej komunikatívnosti. Je pravda, že manželku vyhodil z domu za čo sa jej ospravedlnil, s návrhom na rozvod nesúhlasil a tvrdil, že manželstvo je možné obnoviť. Kolízny opatrovník súhlasil, že v prípade rozvodu, aby súd rozhodol tak ako to zhodne uvádzali rodičia čo sa týka určenia starostlivosti a platenia výživného.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 18, § 19, § 23, § 24 ods. 1 až 5, §25, § 62 ods. 1,2,4,5, §62 ods. 3, § 75 ods. 1 veta prvá zákona o rodine a konštatoval, že z vykonaného dokazovania zistil, že návrh na rozvod manželstva je dôvodný, pretože manželia spolu nežijú, nehospodária spolu, intímne sa nestýkajú a nemajú spoločné finančné záväzky. Manželstvo účastníkov je vážne a trvalo rozvrátené, pričom rozvrat je takej dĺžky, ale najmä intenzity, že ich manželstvo neplní svoj spoločenský účel, vyplývajúci z jeho základných funkcií a to funkcie biologickej, výchovnej, vzájomnej pomoci, hospodárskej. Súd mal preukázať, že manželia nebyvajú spoločne, manželka nechce zotrvať v manželstve z dôvodu, že manžel s ňou nekomunikuje. Účastníci spolu nehospodária, nemajú spoločné záväzky a intímne sa nestýkajú už vyše roka. Aj napriek viacerým snahám manžela o zmenu správania v manželstve k zmene nedošlo a vzhľadom na neustále odmietavý postoj manželky súd prvej inštancie mal za to, že nie je možná jeho obnova. Čo sa týka úpravy styku otca s dieťaťom, otec na pojednávaní súhlasil so zverením maloletej do osobnej starostlivosti matke a prispievaním výživného vo výške 150,- eur mesačne, pričom súd prvej inštancie mal za to, že šetrením pomerov bolo preukázané, že matka má vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletej a suma 150,-eur v dostatočnej miere zabezpečí potreby a výdavky na stravu maloletej, školské potreby, záujmy a bežné výdavky ako ošatenie a hygienické potreby. Súd prvej inštancie mal aj s ohľadom na príjem otca za rok 2019 vo výške 9 177,68 eur za to, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletej tak, ako súhlasil. Nakoľko rodičia uviedli, že sa vedia dohodnúť na styku s maloletou, súd styk otca s maloletou neupravoval. O trovách konania, súd rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie manžel, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvej inštancie nevykonala dostatočne dokazovanie, uspokojil sa len s výsluchom manželov a nepristúpil k výsluchu plnoletých detí, ktoré by sa vedeli vyjadriť objektívne k situácii v manželstve. Akceptoval výhrady manželky k jeho menšej komunikatívnosti, ale počas trvania manželstva mal za to, že túto jeho vlastnosť akceptuje. Je však ochotný sa zmeniť, požiadal manželku, aby spoločne navštívili manželského poradcu, ale toto odmietla. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že manželstvo je v stave rozvratu takej intenzity, že ho nemožno obnoviť; je možné obnoviť spolužitie, hospodárenie i podieľanie sa na výchove dcéry. Postavenie mal. dieťaťa súd prvej inštancie vôbec nezvažoval, najmä jej záujem na výchove v úplnej a funkčnej rodine. Závery súdu prvej inštancie sú obsiahnuté v jedinom odseku, čo je nedostačujúce.

5. Manželka sa k odvolaniu manžela písomne vyjadrila tak, že nesúhlasí s jeho stanoviskom a na rozvode manželstva trvá. Jej rozhodnutie rozviezť sa s manželom nie je možné zmeniť. Nesúhlasila s výsluchom dcéry J., ktorá žije v Brne a stará sa o malé dieťa, ani dcéry Q., ktorá je tehotná. Ich výsluch nič nezmení na dôvodoch, pre ktoré sa chce rozviezť.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu manžela písomne vyjadril tak, že podľa jeho zistení rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spolu, intímne sa nestýkajú. Na pojednávaní sa dohodli na zverení dieťaťa a na úprave práv a povinností k nemu. Zotrval na vyjadreniach, ktoré už v konaní podal.

7. Ďalšie písomné vyjadrenia podané neboli.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 2 ods. 1,2, § 65 a 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

9. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) nebolo potrebné na prejednanie odvolania manžela nariaďovať pojednávanie.

10. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

11. Základným predpokladom pre zrušenie manželstva rozvodom v zmysle ust. § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) je vážny rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý bráni tomu, aby si manželstvo mohlo plniť svoj spoločenský účel, ktorý spočíva vo vytváraní harmonického a trvalého životného spoločenstva, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí (§ 1 ods. 1 zákona o rodine). Nemôže sa jednať o akýkoľvek krátkodobý, prechodný rozvrat medzi manželmi, ale

rozvrat musí vykazovať také znaky, ako je jeho hĺbka, intenzita a trvalosť. Najmä musí ísť o stav rozvratu vzťahov medzi manželmi, ktorý vážne narušuje ich vzájomné spolužitie, má určitú intenzitu a svoje časové trvanie. Znamená to, že vytvára takú situáciu, v ktorej manželstvo nemôže plniť svoje základné funkcie, ktorými sú funkcia biologická, výchovná, ekonomická, funkcia vzájomnej podpory a pomoci. Intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi závisí od toho, do akej miery sa nezhody manželov týkajú podstatných stránok manželského spolužitia, či sa jedná len o bežné nezhody, ktoré nebránia tomu, aby si manželstvo plnilo svoje základné funkcie. Záver o závažnosti rozvratu vzťahov medzi manželmi je odôvodnený vtedy, ak sa rozvrat javí ako nenapraviteľný stav, t. j. bez reálnych predpokladov na obnovenie spolužitia manželov a všetkých funkcií manželstva. Pre posúdenie rozvratu manželstva je teda právne významné zaoberať sa tým, či je reálny predpoklad zlepšenia vzájomných manželských vzťahov, teda, či možno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

12. Odvolateľ v prvom rade videl nádej na obnovenie manželského spolužitia a aktuálny stav v manželstve nepovažoval za trvalý.

13. Odvolací súd, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu, po preskúmaní podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď manželstvo účastníkov rozviedol. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona o rodine je manželstvo zväzok muža a ženy, vzniknutý na základe dobrovoľného a slobodného rozhodnutia. Zákon o rodine síce manželstvo chápe ako trvalé životné spoločenstvo muža a ženy, no bezpodmienečne netrvá na jeho zachovaní. V odôvodnených prípadoch, za podmienok ním ustanovených, umožňuje pristúpiť k jeho zrušeniu.

14. Odvolací súd má za to, že v danom prípade existujú zákonom stanovené dôvody zrušenia manželstva. Je bez pochybností preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené, pričom nie sú reálne predpoklady zlepšenia vzájomných manželských vzťahov a ďalšieho manželského spolužitia. V predmetnej veci mal odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie za preukázané, že manželstvo účastníkov je dlhodobo nefunkčné, účastníci spolu nežijú v spoločnej domácnosti, dlhé časové obdobie spoločne nehospodária, intímne sa nestýkajú. V konaní bol zistený zásadný postoj navrhovateľky, ktorá nebola ochotná obnoviť spolužitie s manželom, nesúhlasila s odbornou spoluprácou s psychológom a jednoznačne sa vyjadrila, že neexistuje predpoklad ich vzájomného zmierenia. V konečnom dôsledku narušenie vzájomných vzťahov potvrdil i sám odvolateľ, keď potvrdil, že si je vedomý problémov v komunikácii, potvrdil, že manželka odišla zo spoločnej domácnosti a doposiaľ sa do nej nevrátila. I podľa zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 20.02.2020 manželka nesúhlasila s poradenstvom v súvislosti s problémami v manželstve, lebo už to v minulosti skúsili a nefungovalo to. Vyjadrila svoje obavy vo vzťahu k správaniu manžela, napríklad pri incidente v aute sa bála. Opakovane a jasne vylúčila možnosť obnovy spolužitia. Z obsahu spisu nevyplýva, že by od podania návrhu na rozvod manželstva (07.01.2020) nastala akákoľvek pozitívna zmena vo vzťahu účastníkov.

15. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že sa jedná o trvalý rozvrat, pričom príčinou vzniku a prehĺbovania vážneho rozvratu manželstva bol odlišný prístup účastníkov ku komunikácii v manželskom a rodinnom živote a pravdepodobne zásadne odlišné povahové vlastnosti. V dôsledku uvedeného vznikla medzi účastníkmi situácia, v ktorej si manželstvo neplní svoj spoločenský účel, ktorý zákon o rodine vidí vo vytváraní takého rodinného prostredia, kde manželia žijú vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujú si navzájom podporu a pomoc a spoločne sa podieľajú na výchove maloletých detí. Odvolateľ sám potvrdil, že v súčasnosti si manželstvo účastníkov si neplní žiadnu zo svojich základných funkcií biologickú (s manželkou sa intímne nestýka), ekonomickú (podieľanie sa na výžive spoločnej dcéry účastníkov samo osebe nepredstavuje spoločné hospodárenie manželov), funkciu vzájomnej podpory a pomoci, ani funkciu výchovnú.

16. V súlade s čl. 5 zákona o rodine možno prijať záver, že záujem dieťaťa sa vymedzuje ako záujem na usporiadaní takých rodinných vzťahov, ktoré by boli prospešné pre telesný, citový, rozumový, ale aj mravný vývoj dieťaťa, pričom záujmy rodičov nesmú byť zohľadňované na úkor záujmov dieťaťa. Z tohto hľadiska nemožno hovoriť ani o tom, že by ďalšie (formálne) trvanie manželstva, bez naplnenia jeho reálneho obsahu, bolo v záujme maloletého dieťaťa, ktorého zohľadnenia sa odvolateľ dovoľáva.

17. Dôvody pre zamietnutie návrhu na rozvod manželstva, uvádzané odvolateľom v jeho odvolaní, nie sú z právneho hľadiska v danej veci významné, nakoľko § 23 zákona o rodine predpokladá objektívnu

existenciu rozvratu vzťahov bez ohľadu na subjektívne stanovisko manželov a na zavinenie niektorého z manželov. Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom, čo v prejednávanej veci bolo preukázané. Návrhy manžela na doplnenie dokazovania vo veci výsluchom dospelých detí účastníkov, potom odvolací súd vyhodnotil ako neúčelné, vykonanie týchto dôkazov by bolo nadbytočné (pretože skutočnosti zistené týmto výsluchom, by nemali vplyv na objektívne skutočnosti týkajúce sa stavu manželstva účastníkov), pre rozhodnutie vo veci ich vykonanie nie je potrebné a bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania (čl. 12 CMP).

18. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, určení výživného na mal. dieťa zo strany otca tak, ako sa účastníci v priebehu konania dohodli, i o tom, že vzhľadom na dohodu rodičov styk otca s mal. dieťaťom výslovne neupravil.

19. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 52 v spojení s § 2 ods. 1 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).